

Липа В.В., Федорук М.В., здобувачі вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національна академія державної прикордонної служби
України ім. Богдана Хмельницького, м. Хмельницький, Україна
Науковий керівник: Ніколаєнко Т.Б., д.ю.н., доцент

КОНЦЕПЦІЯ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ В ДПСУ: ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Для України проблема протидії тероризму набула особливої актуальності з початку агресії з боку Російської Федерації, яка незаконно перетнула державний кордон України, чим порушила територіальну цілісність нашої держави та становила загрозу її незалежності.

Наявність збройного конфлікту на Донбасі, відсутність контролю за ділянкою державного кордону в районі проведення Антитерористичної операції, а наразі Операції Об'єднаних сил, погіршення криміногенної ситуації створило сприятливе середовище для вчинення міжнародного тероризму. Силами і засобами розвідувальних органів, контррозвідувальних і спеціальних служб країна-агресор, яка на сьогодні визнана Російська Федерація вчинила чимало терористичних актів на окремих територіях Донецької і Луганської областях нашої держави. Незаконні збройні формування, які діють в Україні, користуються постійною підтримкою та матеріальною допомогою зі сторони Російської Федерації, у вигляді масштабної поставки озброєння, військової техніки, боєприпасів, надає значні фінансові ресурси, тощо.

В умовах сьогодення діяльність міжнародних терористичних організацій не лише негативно впливає на безпеку державного кордону України, а й становить пряму загрозу національній безпеці України в цілому. Потенціал міжнародних терористів для незаконного перевезення зброї, людей, наркотичних речовин в умовах збройного конфлікту в Україні за відсутності контролю за ділянкою державного кордону України в районі проведення Операції Об'єднаних сил, може бути використана Російською Федерацією як для виправдання можливих агресивних дій, під виглядом боротьби з тероризмом та його проявами, так і у ході інформаційної заходів проти нашої держави.

Поява нових загроз та викликів в умовах сьогодення змусило переосмислити принципи боротьби з тероризмом. Звичайно різноманіття терористичних загроз, різні методи здійснення терористичних актів зумовлює врахування потенційних небезпек та знаходити нові способи запобігання та протидії.

Так, у грудні 2016 р. Єврокомісія представила комплекс заходів

по боротьбі з фінансуванням тероризму щодо посилення прикордонного контролю, удосконалення Шенгенської інформаційної системи (SIS). Зазначений комплекс передбачає збільшення контролю за перевезенням готівкових коштів та золота під час перетину кордонів ЄС. Особи, які викликають підозри, мають ретельно перевірятися, навіть якщо вони ввозять у ЄС менше дозволених 10 тис. євро. Єврокомісія пропонує також запровадити загальні правила щодо боротьби з відмиванням коштів та ліквідації джерел фінансування екстремістських організацій. У рамках таких заходів пропонується внесення у зазначену базу даних щодо: осіб, які підозрюються у причетності до терористичної діяльності; осіб, яким заборонено в'їзд до Євросоюзу; мігрантів, стосовно яких видано санкцію на депортацію [2, п. 5].

Отже, з урахуванням зазначеного доцільно запровадити комплекс заходів, пов'язаних із посиленням прикордонного контролю, операцій з готівковими коштами, золотом, контролюю за особами, які є з числа «ризиків», тощо. Запровадити їх дії по всьому периметру державного кордону України. При цьому звернути увагу, що основна маса фінансування тероризму, відбувається на східній ділянці держави, зокрема на території Донецької та Луганської областей, що межують з Російською Федерацією.

У ДПСУ передбачено застосування великої кількості засобів, що мають різноманітне призначення. Однак для протидії сучасним загрозам необхідно розробляти і застосовувати сучасні прогресивні засоби протидії терористичній діяльності, тому що майбутнє полягає у справі профілактики та запобіганні актам тероризму, саме за такими заходами з перевірки, що проводяться як гласно, так і конспіративно залежно від ситуації та оперативної обстановки. Підвищення їх ефективності й результативності може бути досягнуто тільки шляхом застосування сучасної техніки для виявлення засобів тероризму у поєднанні їх з оперативно-аналітичними заходами [9, с. 173].

Засоби, які застосовують підрозділами охорони державного кордону для боротьби з тероризмом, є озброєння та техніка, службові тварини, інженерні споруди та загородження. Дані засоби охорони державного кордону при умілому їх застосуванні та прийнятті своєчасних рішень щодо їх використання, є основним засобом боротьби з тероризмом на державному кордоні. Однак завжди потрібно враховувати стрімкий розвиток сучасних технологій і застосовувати її останню модель для протидії та запобіганню тероризму.

Складність регуляторної протидії терористичних загроз в сучасних умовах полягає у тому, що тероризм має безліч цілей, методів, способів та мотивацій. Протиправність насильства, погроза такого насильства, що суперечить всім прийнятим законам, нормативним актам або моральним

нормам викликає неабияку паніку серед людей, порушує соціальний порядок і впливає на політичну владу. Але для запобігання такій суспільно небезпечній діяльності Україна докладає чимало зусиль. Так, у внутрішньому правовому полі діє низка законодавчих та підзаконних актів (як закони України «Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму», «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом», «Про боротьбу з тероризмом», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню доходів), одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» та ін), які охоплюють найбільш вірогідні напрямки, де можна очікувати терористичні прояви. Але для підвищення стійкості України до терористичних загроз та тероризму в цілому необхідне удосконалення як антитерористичного законодавства України, врахування оновлення специфіки та методів взаємодії спеціальних служб і правоохоронних органів з населенням щодо запобігання і протидії тероризму та його проявам, так і зменшення до мінімального рівня наслідків вчинення терористичних актів. У зазначених процесах необхідно враховувати досвід проведення АТО (ООС) на території окремих районів Донецької і Луганської областей, а також досвід передових держав світу в протидії та запобіганні тероризму.

Література

1. Ляшук Р.М. Участь відділів прикордонної служби у боротьбі з організованою злочинністю. *Вісник Луганського держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка*: Науково-теоретичний журнал. Луганськ, 2013. Спец. випуск № 3. С. 129-135.
2. Місюра А.О. Іноземний досвід протидії тероризму: висновки для України. *Аналітична записка*. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2017. URL: <https://cutt.ly/Lc9U0ob>
3. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
4. Бойченко О.В. Технічні засоби протидії тероризму. *Право і Безпека*. 2006. Т. 5. № 5. С. 173-175.
5. Фаріон О.Б. Окремі питання інформаційно-аналітичного забезпечення органів (підрозділів) державної прикордонної служби України в умовах проведення антитерористичної операції. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: тези VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 10 груд. 2015 р.)*. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2015. С. 207-210.